

บทที่ ๓

ความเชื่อเรื่องนรกและสวรรค์และการปฏิบัติตนของชาวตำบลสีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ในบทที่ ๓ นี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาถึงความเชื่อเรื่องนรกและสวรรค์ของชาวตำบลสีแก้ว ซึ่งประกอบด้วยประวัติความเป็นมาของตำบลสีแก้ว สภาพทั่วไปของตำบลสีแก้ว การปฏิบัติตนตามฮีต ๑๒ คอง ๑๔ การรักษาศีล การให้ทาน และการทำบุญอุทิศแก่เปรตชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ ประวัติและความเป็นมาของตำบลสีแก้ว

เดิมเป็นเมืองสีแก้ว ขึ้นกับมณฑลร้อยเอ็ด ซึ่งหลวงบุรมณ์เป็นกำนัน ตำบลสีแก้วคนแรกคนที่ ๒ คือขุนสี คนที่ ๓ คือหลวงกุ คนที่ ๔ นายพิมพ์ จันทราชา คนที่ ๕ นายพรม วิเชียรศาสตร์ คนที่ ๖ นายหนูพลอย เพ็งรัตน์ คนที่ ๗ นายทอง พรมาวารี คนที่ ๘ นายนิรันดร์ จันทระจักษ์ และคนปัจจุบันคือ นายบุญสี อินอุ่นโชติ เหตุที่ชื่อสีแก้ว เพราะ เรียกตามชื่อเดิมคือเมืองสีแก้ว

ตำบลสีแก้วเป็นหนึ่งใน ๑๔ ตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองร้อยเอ็ด ไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๑๕ กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลผักแว่นและตำบลคงสิงห์ อำเภอจังหาร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลปอภาร ตำบลคงลาน และอำเภอศรีสมเด็จ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลจังหาร ตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดมหาสารคาม

ตำบลสีแก้วแบ่งการปกครองออกเป็น ๒๒ หมู่บ้าน คือ

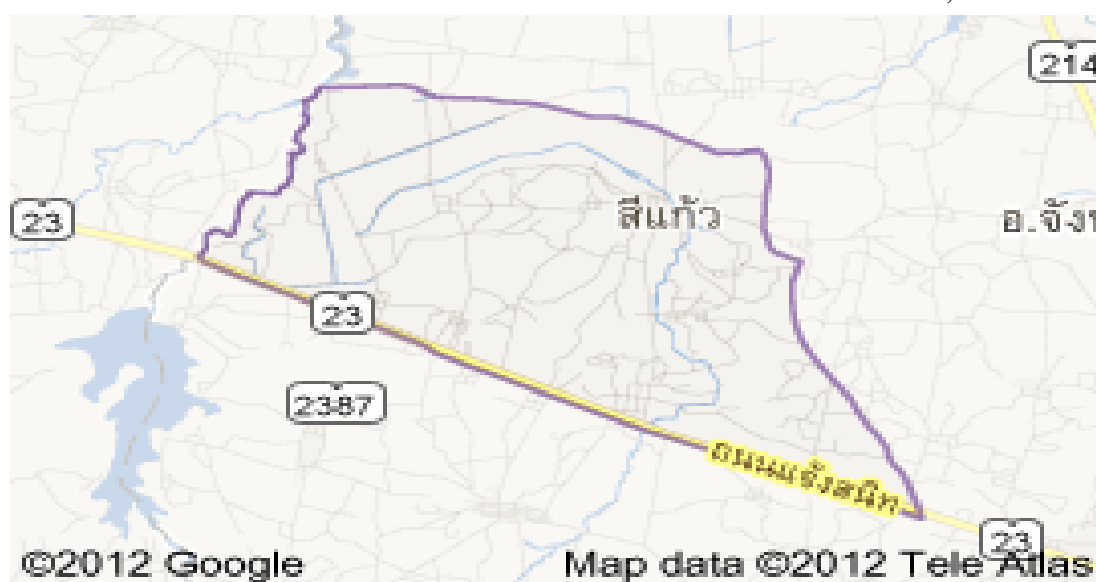
หมู่ที่ ๑ บ้านสีแก้ว	หมู่ที่ ๒	บ้านคงยาง
หมู่ที่ ๓ บ้านสีแก้ว	หมู่ที่ ๔	บ้านสีแก้ว
หมู่ที่ ๕ บ้านสีแก้ว	หมู่ที่ ๖	บ้านเหล่าคำแย
หมู่ที่ ๗ บ้านเหล่าขาม	หมู่ที่ ๘	บ้านสังข์
หมู่ที่ ๙ บ้านโนนใหญ่	หมู่ที่ ๑๐	บ้านหัวหนอง
หมู่ที่ ๑๑ บ้านคานหัก	หมู่ที่ ๑๒	บ้านหนองตุ
หมู่ที่ ๑๓ บ้านเปลือยสีแก้ว	หมู่ที่ ๑๔	บ้านคงคุด

หมู่ที่ ๑๕ บ้านดงสวอง	หมู่ที่ ๑๖	บ้านหนองตาไก่
หมู่ที่ ๑๗ บ้านหนองตาไก่	หมู่ที่ ๑๘	บ้านหนองสวบ
หมู่ที่ ๑๙ บ้านเหล่าขาม	หมู่ที่ ๒๐	บ้านพิมพิสาร
หมู่ที่ ๒๑ บ้านคานหัก	หมู่ที่ ๒๒	บ้านเหล่าคำแย

จำนวนหมู่บ้านทุกหมู่บ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสีแก้ว มีจำนวนครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ. ทั้งหมด ๒,๘๒๔ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๑๒,๕๓๒ คน แยกเป็นชาย ๖,๑๔๐ คน หญิง ๖,๓๙๒ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๘๗.๐๓ คน/ตารางกิโลเมตร

๑. ขนาดพื้นที่และการถือครองที่ดิน

ตำบลสีแก้วมีเนื้อที่ประมาณ ๖๖.๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๑,๕๖๒.๕ ไร่

แผนที่ตำบลสีแก้ว

๓.๒ สภาพทั่วไปของตำบลสีแก้ว

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสีแก้ว ส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบถึงค่อนข้างเรียบ และเป็นลูกคลื่นลอนลาด การใช้ประโยชน์จากที่ดินของตำบลสีแก้ว กว่าร้อยละ ๘๑ เป็นพื้นที่ทำการเกษตร เช่น ทำนาและปลูกพืชอื่นเพียงเล็กน้อย เช่น การปลูกยาสูบ พืชผัก นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เช่น หนองดงยาง หนองเกลือ หนองสิม หนองแวง และหนองน้ำอื่นกระจายไปทั่วพื้นที่ตำบล

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบประปาขนาดใหญ่ ๑ แห่ง

ระบบประปาขนาดเล็ก ๑๗ แห่ง

- (๑) ถนน ๒๑๑ สาย
- (๒) ถนนลูกรัง ๖๗ สาย
- (๓) ถนนลาดยาง ๕ สาย
- (๔) ถนนคอนกรีต ๑๓๐ สาย
- (๕) ถนนดิน ๒๐ สาย
- (๖) สะพาน ๑๓ แห่ง
- (๗) โทรศัพท์สาธารณะ ๓๘ ตู้
- (๘) ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๑ แห่ง

๓.๓ การปฏิบัติตนตามฮีต ๑๒ กอง ๑๔

ชาวตำบลสีแก้วมีความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์และยังคงปฏิบัติตาม “ฮีตสิบสอง” ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “บุญ ๑๒ เดือน” คำว่า “ฮีต” มาจากคำว่า จาฮีต หรือ จาริต (tradition) หมายถึงแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา ส่วนคำว่า “ครอง” มาจากคำว่า “ครอง” หรือ “ครอง” (Rule) หมายความว่าถึงแนวทาง, ทาง หรือแบบฉบับ คำว่า “ครองเมือง” หมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตสำหรับนักปกครอง มีอยู่ ๑๔ ข้อ ดังนั้นจึงเรียกว่า “ครองสิบสี่” นักปราชญ์ได้แบ่งครองออกเป็น ๓ ระดับ คือ (๑) ครองสำหรับนักปกครอง (๒) ครองสำหรับพระภิกษุสงฆ์ (๓) ครองสำหรับบุคคลทั่วไป ในงานวิจัยนี้จะได้กล่าวเฉพาะครองสิบสี่สำหรับประชาชนทั่วไป เพราะมีจุดมุ่งหมายคือศึกษาความเชื่อเรื่องสวรรค์ที่ปรากฏในพฤติกรรมการทำบุญ ๑๒ เดือนของชาวตำบลสีแก้ว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. เดือนเจียง (เดือนอ้าย) ประเพณีบุญเข้ากรรม แม้วัดของตำบลสีแก้วจะไม่ได้จัดงานปฐกฐนเอง แต่ชาวบ้านก็จะนิยมไปทำบุญที่วัดของหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้จัดงานปฐกฐน เพื่อให้พระสงฆ์ชำระศีลของตนให้บริสุทธิ์ ส่วนหนึ่งจะไปร่วมปฏิบัติธรรมด้วย เพราะต้องการบุญในระดับสูงขึ้นไปคือการได้รักษาศีลและการเจริญจิตภาวนา หรือหากมีพระสงฆ์ภายในวัดของตนไปเข้าปฐกฐน ชาวบ้านที่ศรัทธาก็จะไปร่วมเดินทางไปรับส่งท่านด้วย ถือปฏิบัติกันมาอย่างนี้จนเป็นประเพณีแล้ว^๑

๒. เดือนยี่ บุญคูณลาน (บุญคูณข้าว) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “บุญกุ่มข้าวใหญ่” ชาวบ้านจะพร้อมใจกันจัดเตรียมสถานที่จัดงานซึ่งได้แก่วัดสีแก้ว แต่ละครอบครัวก็จะนำข้าวเปลือกของตน

^๑สัมภาษณ์ พระครูสิริรัตนภิรักษ์, เจ้าอาวาสวัดสีแก้ว, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

มากองรวมกันที่วัดจนเป็นกองใหญ่ ในตอนเย็นก็นิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์คุณ (สวดมงคล) หรือเจริญพระพุทธมนต์เย็น ตอนเช้าก็ทำบุญตักบาตร หลังจากพระฉันเช้าเสร็จแล้วก็ทำพิธีสู่ขวัญข้าว เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ข้าวเปลือก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดสำนึกในบุญคุณของ หลังจากนั้นก็จะถวายข้าวเปลือกให้กับวัด ซึ่งวัดจะได้นำไปขายเพื่อปัจจัยที่ได้ได้ไปบูรณะซ่อมแซมศาสนวัตถุหรือใช้ในกิจการอย่างอื่น^๒

๓. เดือนสาม บุญข้าวจี ในตอนเช้า ชาวบ้านจะเอาข้าวเหนียวมาปั้นเป็นก้อนขนาดเท่ากำมือ นำไปปิ้งหรือจี่พอเกรียมแล้วชุบด้วยไข่ จี่ต่ออีกจนสุกแล้วใส่ภาชนะไปตั้งไว้ในห่อแจกภายในศาลาการเปรียญ หลังจากพระสงฆ์ให้ศีลและรับพรแล้ว ก็เอาข้าวจีใส่บาตรถวายพระสงฆ์พร้อมด้วยอาหารอื่น ๆ เมื่อพระฉันเสร็จแล้ว ท่านก็แสดงพระธรรมเทศนา ข้าวจีที่เหลือจากพระฉันชาวบ้านจะแบ่งกันรับประทาน เพราะถือว่าเป็นมงคลชีวิต

๔. เดือนสี่ บุญพระเวส (พะเหวด) จังหวัดร้อยเอ็ดมีประเพณีที่มีชื่อเสียงในระดับชาติคือ บุญพะเหวด จนมีคำขวัญว่า “กินข้าวปุ้น เอาบุญพะเหวด ฟังเทศน์มหาชาติ” ในส่วนของชาวดาบลิแก้ว เบื้องต้นชาวบ้านจะจัดเตรียมสถานที่โดยการตั้งธรรมมาสน์ นำวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น ดั่นกล้วย ดั่นอ้อย เป็นดั่น ตกแต่งภายในบริเวณพิธี เพื่อจำลองลักษณะป่าที่เขาเวท นอกจากนี้นี้ยังมีการประดับธงทิวอีกด้วย ในพิธีจะมีการแห่พระเวสเข้าเมือง โดยชาวบ้านจะช่วยกันเดินจับผ้าพะเหวดออกจากวัดเป็นแถวยาวไปตามหมู่บ้านแล้วก็นำผ้าพะเหวดนั้นกลับมาผูกที่ศาลาการเปรียญของวัด ในตอนเย็นของวันโฮม จะมีการเทศน์มะลัยหมื่น มะลัยแสน ตอนเช้ามีคของวันต่อมา ชาวบ้านจะตื่นแต่ดึกแล้วนำข้าวเหนียวหนึ่งมาแห่เวียนรอบศาลาแล้วจึงนำไปรวมไว้ที่สถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้เรียกว่า “แห่ข้าวพันก้อน” จุดประสงค์คือให้มีจำนวนตรงกับ ๑,๐๐๐ พระคาถาในเวสสันดรชาดก ในตอนเช้าจะมีการเทศน์สังกาส์และเทศน์คาถาพัน เฉพาะคาถาพันนั้นเทศน์เป็นภาษาบาลี ซึ่งทางวัดจะนิมนต์พระสงฆ์ที่อ่านภาษาบาลีได้คล่องเป็นผู้เทศน์หรือบางทีก็นิมนต์พระสงฆ์จากวัดอื่นเป็นผู้เทศน์ ในระหว่างนี้จะมีชาวบ้านมาทำบุญ ซึ่งจะมีผู้ประกาศอนุโมทนาบุญนั้น ในตอนบ่ายจะเป็นการเทศน์มหาชาติเป็นทำนองสรภัญญะ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เทศน์แหล่อีสาน” จะมีกลุ่มคนหรือคณะพากันรวบรวมจุดปัจจัยจากในชุมชนแล้วพากันแห่ออกมาถวายพระเทศน์ เรียกว่า “กัณฑ์หลอน” หรือ “กัณฑ์จอบ” เพราะมาโดยไม่ได้อำหนดเวลา ชาวบ้านเชื่อว่า หากได้ฟังเทศน์มหาชาติจนจบภายในวันนั้น จะทำให้ได้ไปเกิดพบศาสนาพระศรีอารียในอนาคต^๔

^๒สัมภาษณ์ นายชาญชัย สุนทรพิธ, ผู้ใหญ่บ้านบ้านพิมพิสาร, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^๓สัมภาษณ์ นายวิเชียร มาตรา, ไวยาวัจกร, วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^๔สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญโญภาส, เจ้าอาวาสวัดคงยาง, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

๕. เดือนห้า บุญสงกรานต์ ถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวไทย (ก่อนที่จะถือปีใหม่ตามสากลนิยมเหมือนในปัจจุบัน) ชาวบ้านรวมทั้งลูกหลานที่มาจากกรุงเทพหรือต่างจังหวัดจะไปทำบุญตักบาตรที่วัดในตอนเช้า จะมีการอัญเชิญพระพุทธรูปลงไว้ที่จุดใดจุดหนึ่งภายในบริเวณวัด เพื่อให้ชาวบ้านได้มาสรงพระ ภายในช่วงตรุษสงกรานต์ ๓ วันนี้ ชาวบ้านจะนำทรายมาก่อเจดีย์ทรายภายในวัด บ้างก็ก่อเป็นเต่าและจะเซ่นแล้วนำดอกไม้มาประดับตกแต่งให้สวยงาม ในตอนบ่ายของวันที่ ๑๕ จะมีพิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ โดยสรงน้ำพระพุทธรูปก่อนแล้วจึงสรงพระผู้ใหญ่และผู้สูงอายุโดยลำดับ เพื่อความเป็นสิริมงคล

๖. เดือนหก บุญบั้งไฟ เป็นพิธีขอฝนก่อนถึงฤดูการทำนา ซึ่งเป็นกิจกรรมรื่นเริงสนุกสนาน คือ การแข่งบั้งไฟ ในอดีต ชาวบ้านจะทำบั้งไฟกันเอง โดยการหาไม้มาเผาถ่าน โขลกถ่านให้ละเอียดแล้วผสมกับขี้ค่างควาทำเป็นดินประสิว ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “หมื่อ” หลังจากนั้นก็ไปตัดไม้ไผ่มา แล้วตำหรือบรจุนดินประสิวลงในลำไม้ไผ่นั้น ในช่วงหลังมีการใช้เหล็กและท่อพีวีซี แต่ในปัจจุบันนิยมท่อพีวีซีอย่างเดียว เพราะหาง่ายและใช้งานได้ดี เมื่อทำดั่งบั้งไฟเสร็จ ก็ไปหาไม้ไผ่ที่มีลำตรงได้ขนาดมาทำหางบั้งไฟ แล้วใช้กระดาสีประดับตกแต่งบั้งไฟนั้นให้สวยงาม ในปัจจุบันชาวบ้านไม่นิยมทำเองเหมือนในอดีต นิยมซื้อมากกว่า ส่วนสำคัญคือมีความเกี่ยวข้องกับการเล่นพนันบั้งไฟ ในอดีตจะมีการแข่งบั้งไฟด้วย เมื่อขบวนแข่งถึงเรือนใด เรือนนั้นก็จะต้องต้อนรับหรือให้เงินแก่คณะแข่งตามกำลังทรัพย์ตน เมื่อถึงวันจุดบั้งไฟชาวบ้านก็นำบั้งไฟไปจุดแข่งกัน หากบั้งไฟของคุ้มใดแตกหรือไม่ขึ้น คุ้มนั้นก็จะถูกห้ามไปโยนลงตมเป็นที่สนุกสนานกัน แต่ปัจจุบันกลายเป็นการเล่นพนันกันไปหมดแล้ว^๕

การทำบุญในประเพณีบุญบั้งไฟนี้มีน้อย เพราะบุญบั้งไฟนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยตรง ที่มีการได้ทำบุญในเดือนหกนี้คือวันวิสาขบูชา

๗. เดือนเจ็ด บุญช่าชะ เป็นพิธีการบูชาผีบรรพบุรุษ เหล่าเทวดา หลักบ้านหลักเมือง ผีตาแฮก โดยมี “เผ่าจ่า” หรือ “ปู่จ่า” เป็นคนนำพิธี ลำดับขั้นตอนของพิธีกรรมคือ ชาวบ้านนำข้าวปลาอาหาร สุรา มาเลี้ยงผีปู่ตาประจำหมู่บ้าน เพื่อไล่สิ่งเสนียดจัญไรออกจากหมู่บ้าน พร้อมทั้งปกป้องคุ้มครองหมู่บ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข

๘. เดือนแปด บุญเข้าพรรษา เป็นช่วงระยะเวลาที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้พระสงฆ์ได้อยู่จำพรรษาตลอด ๓ เดือนในฤดูฝน ไม่ให้ไปค้างแรมในที่อื่นยกเว้นมีเหตุจำเป็น กล่าวได้ว่าบุญเข้าพรรษานี้เป็นบุญที่ชาวบ้านได้ทำในระยะเวลาอันยาวนานกว่าบุญ ๑๒ เดือนอื่น ๆ เพราะสามารถทำได้ตลอดทั้ง ๓ เดือน นั่นคือการเข้าวัดทำบุญถวายทาน รักษาอุโบสถศีล และเจริญจิต

^๕สัมภาษณ์ นายจำเนียร โคตรมุงคุณ, ครูโรงเรียนบ้านโนนเชียงบังหาดหนองแคว, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

ภาวนา กล่าวเฉพาะวันเข้าพรรษา ตอนเช้าชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารเช้าและถวายเพลที่วัด พร้อมกันนี้ชาวบ้านจะนำจี๊ผึ้งมาหล่อเทียนใหญ่พรรษา เพื่อจุดในอุโบสถหรือศาลาการเปรียญ ให้พระสงฆ์ได้ทำวัตรสวดมนต์ตลอดฤดูกาลเข้าพรรษา^๖

๘. เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านเชื่อว่า วันแรมสิบสี่ค่ำเดือนเก้าเป็นวันที่ยมบาลเปิดรอกปล่อยผีออกมาเยี่ยมญาติ ดังนั้น จึงทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว เหล่านั้น โดยการนำอาหารคาวหวาน หมากพลู บุหรี่ เป็นต้น ที่บรรจุใส่กระทังไปตั้งไว้รอบวัด หรือต้นไม้ใหญ่ มีการถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อให้อยู่เป็นสุขในปรโลก

๑๐. เดือนสิบ บุญข้าวสาก ทำกันในวันเพ็ญเดือนสิบ เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตายเหมือนกับบุญข้าวประดับดิน โดยทำห่างกันเพียง ๑๕ วันเท่านั้น วิธีการทำบุญข้าวสากคือ ชาวบ้านจะเตรียมห่อข้าวสากไว้ตั้งแต่ตอนเย็นของวันขึ้น ๑๔ ค่ำ สิ่งของที่ใส่ห่อข้าวสาก เช่น ปลา เนื้อ กุ้ง หมากพลู บุหรี่ เป็นต้น ในตอนเช้าชาวบ้านก็ไปทำบุญตักบาตรตามปกติ ก่อนเพล ชาวบ้านจะนำข้าวสากที่ห่อไว้ไปวัด หลังจากทำพิธีทางสงฆ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านก็จะแย่งข้าวสากกัน แล้วนำไปไว้ที่ไร่ นา สวน เพื่อให้พืชผลทางการเกษตรได้งอกงามอุดมสมบูรณ์^๗

๑๑. เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา กล่าวคือ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ พระสงฆ์จะแสดงอาบัติ ทำการปวารณา เปิดโอกาสให้ว่ากล่าวตักเตือนกันได้ ต่อมาก็ให้พระสงฆ์ผู้ใหญ่ให้โอวาทพระสงฆ์ส่วนฆราวาสจะนำเอาธูปเทียนและดอกไม้ไปบูชาพระพุทธรูปหน้าโบสถ์ จะมีการทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งกับพระสงฆ์ด้วย ประเพณีที่นิยมทำอย่างหนึ่งคือการกวนข้าวทิพย์^๘

๑๒. เดือนสิบสอง บุญกฐิน จัดเป็นกาลทาน เพราะมีเพียงปีละครั้ง ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่า ได้อานิสงส์มาก ที่วัดสี่แก้ว หากเจ้าภาพมีกำลังศรัทธาและกำลังทรัพย์ ก็จะจับจองเป็นเจ้าภาพกฐินเอง แต่ถ้าหากปีใดไม่มีใครจองเป็นเจ้าภาพ ชาวบ้านก็จะทำกฐินสามัคคี การทอดกฐินคือการนำจีวรใหม่ไปถวายพระสงฆ์ เพื่อให้ท่านได้เปลี่ยนจีวรครองใหม่ ตอนถวายผ้ากฐิน พระสงฆ์จะอปโลกน์ผ้ากฐินแล้วให้ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นองค์ครองผ้ากฐินนั้น และมีการสวดกรณกฐินหลังจากที่เจ้าภาพถวายผ้ากฐินเสร็จแล้ว แม้ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพถวายผ้ากฐิน ก็สามารถไปร่วมทำบุญและอนุโมทนาบุญได้^๙

^๖ สัมภาษณ์ พระครูพุทธวิริยคุณ, เจ้าอาวาสวัดสี่แก้ว, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^๗ สัมภาษณ์ นายอนุชัย วันศิริรัตน์, เขาวชน, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^๘ สัมภาษณ์ นางสาวสุพัตรา นาชัยทอง, เขาวชน, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูประดิษฐ์บุญญากร, เจ้าอาวาสวัดศรีชัยมงคลวนาราม, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

ประเพณีทั้ง ๑๒ เดือนที่กล่าวมานี้ เรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้

๑. บุญพะเหวด เดือน มีนาคม กิจกรรมโดยสังเขป ฟังเทศน์มหาชาติ
 ๒. เข้าพรรษา เดือน แผลด กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญตักบาตร ขับร้องสภารักัญญ์
 ๓. ออกพรรษา เดือน สิบเอ็ด กิจกรรมโดยสังเขป ตักบาตรเทโว
 ๔. บุญข้าวจี เดือน สาม กิจกรรมโดยสังเขป จัดทำข้าวจีเพื่อไปทำบุญที่วัด
 ๕. สงกรานต์ เดือน เมษายนกิจกรรมโดยสังเขป รดน้ำดำหัวแสดงมุทิตาจิตต่อผู้สูงอายุ, เล่นสาดน้ำ
 ๖. ลอยกระทง เดือน สิบสอง กิจกรรมโดยสังเขป ลอยกระทงตามแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน
 ๗. สารทไทย เดือน สิบ กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญถวายสังฆทานให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว
 ๘. บุญบั้งไฟ เดือน หก กิจกรรมโดยสังเขป แข่งขันบั้งไฟ, จัดขบวนแห่บูชาพระยาแถน
 ๙. ทำบุญวันขึ้นปีใหม่ เดือน หนึ่ง กิจกรรมโดยสังเขป ตักบาตรทำอาหารถวายวัด
- ครอง ๑๔ ในที่นี้จะได้กล่าวเฉพาะครองของชาวบ้านเท่านั้น ซึ่งครองเหล่านี้เป็นความเชื่อที่ถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านานจนเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน จากการสัมภาษณ์ พบว่า
๑. เมื่อได้พืชผลทางการเกษตร ชาวบ้านจะนำไปทำบุญหรือให้พระสงฆ์ได้นั่งก่อนญาติพี่น้องและตนจึงกินในภายหลัง
 ๒. เป็นอยู่กันฉันมิตรพี่น้อง ไม่ชอบเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ๆ รวมทั้งไม่ก่อการทะเลาะวิวาท หรือหากมีกันน้อย เมื่อเกิดมีขึ้นก็จะประนีประนอมโดยการให้ผู้ใหญ่บ้านไกล่เกลี่ยให้ ไม่นิยมฟ้องร้องกัน^{๑๑}
 ๓. บ้านเรือนมีการล้อมรั้วและกำแพงเป็นระเบียบ บางหลังก็สร้างศาลพระภูมิไว้บูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว
 ๔. ปัจจุบันไม่นิยมสร้างที่ล้างเท้าด้วยน้ำเหมือนในอดีต ที่มีปรากฏอยู่ที่วัดหรือเรือนบางหลังเท่านั้น นิยมใช้ผ้าเช็ดเท้าวางไว้หน้าประตูแทน

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายพรมมา สุนทรพิธ, อุบาสก, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

๕. ปัจจุบันชาวบ้านไม่ได้ถือปฏิบัติกันในครองข้อนี้คือเมื่อถึงวันพระหรือวันศีล ต้องขอขมาครัวไฟหรือเรือนไฟ บันไดและประตูบ้าน^{๑๑}

๖. ก่อนเข้านอน การล้างเท้าสามหรือบุคคลในบ้านที่เป็นผู้ทำงานหนักก็ไม่ได้ถือปฏิบัติกันเหมือนในอดีต

๗. เมื่อถึงวันพระหรือวันศีล การเอาดอกไม้ธูปเทียนสมมาห้วนหน้าครอบครัวและพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่ที่มีบุญคุณ ชาวบ้านไม่ได้ถือปฏิบัติเหมือนเดิม ส่วนการจัดดอกไม้ธูปเทียนและกรวยจันทร์ไปถวายพระสงฆ์ที่วัด มักจะนำไปในตอนเช้าพร้อมกับการทำบุญตักบาตร ไม่ค่อยได้ตั้งใจนำไปถวายพระสงฆ์ในตอนค่ำเหมือนในอดีต

๘. ในวันเดือนดับหรือวันเพ็ญ การนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้านและทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระ ก็ไม่ได้ถือปฏิบัติเหมือนเดิม

๙. เมื่อจะทำบุญใส่บาตรพระสงฆ์ในตอนเช้า ชาวบ้านจะเตรียมตัวรอก่อน ไม่ให้พระสงฆ์รอคอย และระมัดระวังไม่ให้โดนบาตร ไม่สวมรองเท้าใส่บาตร

๑๐. ออกพรรษาแล้ว เมื่อพระสงฆ์เข้าปฐมาสนกรรม ชาวบ้านก็จะนำดอกไม้ธูปเทียนรวมทั้งบริวารอื่น ๆ ไปถวายพระสงฆ์^{๑๒}

๑๑. การเห็นพระภิกษุสงฆ์เดินผ่านมา แล้วนั่งลงแล้วยกมือไหว้ก่อนจึงค่อยเจรจา พบว่าถือปฏิบัติได้น้อย พบบ้างเป็นส่วนน้อยในผู้สูงอายุ

๑๒. หากเข้าใกล้พระสงฆ์ การระวังไม่ให้เหยียบเงาท่าน ก็ไม่ได้ถือปฏิบัติ โดยเฉพาะลูกหลานแทบไม่รู้จักเลย

๑๓. จะไม่นำอาหารที่กินเหลือไปถวายพระสงฆ์หรือเก็บไว้ให้สามเณรกินต่อ หากจะกินก่อนก็ต้องแบ่งไว้ก่อน เพื่อไม่ให้เป็นเศษเดน

๑๔. ไม่เสพงามในวันพระหรือวันศีล เพราะเชื่อว่าหากไม่ถือปฏิบัติ จะทำให้ลูกหลานที่คลอดออกมาเป็นเด็กคือ ว่านอนสอนยาก แต่ก็เชื่อว่าถือปฏิบัติกันได้ไม่หมด^{๑๓}

จะเห็นว่าครองสิบสี่สำหรับประชาชนทั่วไปนั้น ถือเป็นครองที่ควรต้องถือปฏิบัติทั้งต่อตนเอง ต่อพระภิกษุสงฆ์ ต่อสามเณรหรือผู้นำครอบครัว และต่อญาติมิตรและผู้อื่น ๆ หากดำเนินการตามครองสิบสี่ดังกล่าว จะมีบุคลิกสัมมาการะ นอบน้อมต่อมตน เอื้ออาทร เมตตา

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายชาติรี แก้วยศ, เขาวชน., นางสาวกัลยา บุญสาร, เขาวชน., วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นางสาวนีย์ ไทบุญกุล, ครูโรงเรียนชุมชนบ้านสีแก้ว, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๑๓}นายดำรง ชูศรีโหม, อุบาสก., นางเอี่ยม วิสิตไชย, อุบาสิกา, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

กรุณา รู้กาลเทศะ รู้จักแสดงออกถึงความรักและความเคารพต่อกัน อันจะทำให้สังคมมีความสงบสุขต่อไป

ชาวตำบลสี่แก้วยังคงถือปฏิบัติตามประเพณีฮีตสิบสองหรือบุญประจำเดือนสิบสองเหล่านี้ได้ดีมาโดยตลอด ทั้งนี้เพราะนิสัยของชาวพุทธไทยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดังนั้น จึงนิยมทำบุญ การทำบุญเกิดจากความเชื่อว่ามีอานิสงส์ทำให้ไปบังเกิดในสุคติภูมิ เมื่อถือปฏิบัติกันจนเป็นประเพณี ชาวบ้านอาจไม่ได้คิดในเรื่องอานิสงส์ก็มี แต่ถือปฏิบัติตามที่บรรพบุรุษได้ทำกันมา ซึ่งเรียกว่าประเพณี แต่ก็มีคนจำนวนไม่ใช่น้อยที่ไม่คิดเรื่องการไปสู่สุคติของตน แต่คิดว่าการได้ทำบุญกวาดน้ำไปให้แก่ญาติผู้วายชนม์ของตนจะทำให้ญาติพ้นจากทุกข์และได้ไปเกิดในสวรรค์ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเรื่องนรกและสวรรค์ของชาวบ้าน

ส่วนการถือตามคอง ๑๔ ของชาวบ้านสี่แก้ว พบว่า มีการถือตามได้น้อยลงเมื่อเทียบกับในอดีต สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเกิดจากการรับวัฒนธรรมต่างชาติมากเกินไป ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมตนเอง คอง ๑๔ ที่ไม่ได้ถือแล้วในปัจจุบัน เช่น การขอขมาสามิในวันพระ หรือแม้แต่การเห็นพระเดินมาแล้วนั่งลงไหว้ท่านก็แทบจะไม่มีแล้ว หากได้ยากเต็มที ที่พอมิบ้างก็คือการปฏิบัติของคนแก่ที่เข้าวัดทำบุญอยู่เป็นประจำ ที่ยังคงถือได้ดี เช่น การไม่นำอาหารอันเหลือจากการบริโภคมาตักบาตร การรดตักบาตรพระ โดยที่ไม่ต้องให้ท่านรอ ซึ่งความเชื่อในการถือตามคอง ๑๔ นี้ เกิดจากอิทธิพลความเชื่อเรื่องโทษที่จะได้รับจากการปฏิบัติผิดคอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอบายภูมิ

๓.๔ การให้ทาน

ทาน คือ การให้ การบริจาค การเสียสละ ซึ่งได้ปรากฏทางคัมภีร์พระพุทธศาสนา นับตั้งแต่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ และออกเผยแผ่แสดงธรรม ในเบื้องต้นของการแสดงเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเลื่อมใสต่อหลักคำสอน จึงแสดงอนุปพุทพิกถา ๕ ซึ่งมีทานกถาเป็นข้อแรก ในบุญกิริยาวัตถุ มีทานเบื้องต้น ในสังคหวัตถุ ๔ มีทานเป็นข้อแรก นอกจากนี้ ทานยังปรากฏเป็นข้อแรกในบารมี ๑๐ ที่โพธิสัตว์บำเพ็ญมาก่อนจะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เมื่อว่าโดยย่อ แบ่งทานออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. อามิสทาน คือ การให้สิ่งของ
๒. ธรรมทาน คือ การให้ธรรม^{๑๔}
๓. อภัยทาน คือ การให้อภัย^{๑๕}

^{๑๔} อย.ทุก. (ไทย) ๒๐/๑๔๒/๑๒๐.

^{๑๕} พ.ช. (ไทย) ๒๓/๑๓๒/๔๑๘.

การให้ทานนั้นเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันในทางสังคม เป็นการเชื่อมช่องว่างทางสังคม และทางเศรษฐกิจ สร้างความรักใคร่ในหมู่คณะให้เกิดความสามัคคี ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ ดังพระดำรัสว่า “ถ้าบุคคลตั้งความปรารถนาที่จะไปเกิดในสถานที่ใด สถานที่หนึ่ง หลังจากให้ทาน คือ ข้าว น้ำ ผ้า ยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอน ที่พัก และเครื่องประทีป แก่สมณพราหมณ์เขาจะบรรลุถึงความปรารถนานั้นได้ ถ้าเขาเป็นผู้มีศีล มิใช่เป็นผู้ทุศีล” และทรงเน้นให้เห็นความสำคัญของผู้ให้ที่เป็นทานบดี ก็พึงได้รับการอนุเคราะห์ จากพระอริยบุคคลให้สมกับคุณงามความดีของตนที่ได้บำเพ็ญมา และได้รับอานิสงส์ที่พึงได้อื่น ๆ

พระพุทธศาสนากล่าวถึงทักษิณาทานที่มีผลมากไว้ ๖ ประการ คือ ในฝ่ายของทายกต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ ฝ่ายของปฏิคาหกคือผู้รับก็เช่นเดียวกัน ต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ ดังนี้

การให้ทานของทายกมีองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ (๑) ก่อนให้ก็มีใจดี (๒) กำลังให้ก็ทำจิตให้เลื่อมใส (๓) ครั้นให้แล้วก็มีใจเบิกบาน ส่วนคุณสมบัติของผู้รับทานที่ทำให้ทานมีผลมาก มีองค์ประกอบ ๓ อย่างคือ (๑) เป็นผู้ปราศจากโรค หรือปฏิบัติเพื่อกำจัดโรค (๒) เป็นผู้ปราศจากโทษ หรือปฏิบัติเพื่อกำจัดโทษ (๓) เป็นผู้ปราศจากโมหะ หรือปฏิบัติเพื่อกำจัดโมหะ^{๑๖}

ภิกษุทั้งหลาย การกำหนดประมาณบุญแห่งทักษิณาทานประกอบด้วยองค์ ๖ อย่างนี้ว่า ห้วงบุญ ห้วงกุศลมีประมาณเท่านี้ นำความสุขมาให้ มีอารมณ์ดีเลิศ มีวิบากเป็นสุข เป็นไปเพื่อสวรรค์ เป็นไปเพื่อเกื้อกูล เพื่อสุขที่น่าปรารถนา นำใคร่ นำพอใจ มิใช่ทำได้ง่าย แท้จริง ห้วงบุญ ห้วงกุศลแห่งทักษิณาทานนั้นถึงการนับว่า เป็นกองบุญใหญ่ที่นับไม่ได้ประมาณไม่ได้^{๑๗}

การทำทานของชาวบ้านคือการตักบาตรพระเวลาเช้าและการไปทำบุญตักบาตรที่วัด คนที่ไม่มีเวลามาก ต้องรีบไปทำงาน ก็จะตักบาตรกับพระสงฆ์ที่มาบิณฑบาต ส่วนผู้ที่มีเวลา ซึ่งโดยมากจะเป็นผู้สูงอายุ จะไปทำบุญตักบาตรที่วัด ที่เป็นคนหนุ่มสาวและเยาวชนมีน้อย คนเหล่านี้มักไปทำบุญในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันพระเท่านั้น เพราะวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา เป็นต้น ตรงกับวันหยุดทำงานและวันหยุดเรียน ดังนั้น จึงทำให้มีเวลาทำบุญ

ชาวตำบลสีแก้วมีความเห็นว่า ทานคือการให้สิ่งของกับคนอื่น ซึ่งไม่ได้เจาะจงเฉพาะพระภิกษุเท่านั้น แต่ปัจจุบันหมายเอาการให้ทานแก่บุคคลทั่วไปได้ด้วย เรื่องนี้เข้าใจว่า น่าจะเป็นอิทธิพลของของคนสมัยใหม่ที่ได้รับการศึกษาหรือมีประสบการณ์จากคนต่างวัฒนธรรม จึงมี

^{๑๖} อ.จ. น.ก. (ไทย) ๒๒/๓๗/๔๘๖.

^{๑๗} อ.จ. น.ก. (ไทย) ๒๒/๓๗/๔๘๗.

ความคิดแบบร่วมสมัย ก็ถือว่าไม่ขัดกับหลักการเดิมที่มีอยู่^{๑๘} ซึ่งสอดคล้องกับอีกหลายๆ ที่มีความเห็นว่า การให้ทานมีความหมายที่ลึกไปกว่านั้นคือการ บริจาค การเสียสละ และการแบ่งปัน วัตถุสิ่งของหรือปัจจัยสี่ที่เรามีให้แก่คนอื่น เหตุผลก็คือเราต้องการความสุข คนอื่นก็ต้องการความสุขเหมือนกับเรา การบริจาค การเสียสละและการแบ่งปันจึงเป็นการกระทำที่งดงามอย่างยิ่ง^{๑๙} ข้อเท็จจริงแห่งความเชื่อแบบเดิมของชาวพุทธคือ การให้ทานอย่างแท้จริงได้แก่การถวายอาหารแก่พระสงฆ์เท่านั้น การให้ทานแก่ผู้อื่นหรือคนอื่นที่ไม่ใช่พระสงฆ์ไม่ถือว่าเป็นทาน เหตุผลเพราะพระสงฆ์เป็นผู้มีศีล จึงเป็นเนืองนาบุญของชาวโลกดังที่ทราบกันโดยทั่วไป^{๒๐} ส่วนคนที่ไม่เคยให้ทานเลยมักจะเป็นคนตระหนี่ จิตใจคับแคบ เป็นอยู่ด้วยความระแวง หาความสุขได้ยาก ไม่มีใครอยากคบด้วย หากโลกนี้ไม่มีการให้ คนเราจะเห็นแก่ตัวและชอบเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นจะมีมากกว่านี้^{๒๑} คนส่วนมากให้ทานเพราะเชื่อว่าทำให้ไปเกิดในสวรรค์ บางส่วนก็ให้เป็นประจำจนไม่ได้คิดอะไร ทำให้ดูเหมือนว่าเป็นการให้ทานตามประเพณีนิยม บางคนก็ให้เพราะต้องการสะเดาะเคราะห์ ต้องการมีโชค^{๒๒} ปัญหาในการให้ทานคือบางครั้งแม้ต้องการให้ทาน แต่ไม่มีปัจจัย จึงไม่อาจให้ได้ การให้ทานควรเป็นการทำด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ถูกบังคับจิตใจหรือถูกกดดันให้ทำทาน หรือหากมองอีกนัยหนึ่งการถูกบังคับก็ช่วยให้คนได้ทำบุญด้วยการให้ทานได้เช่นกัน แต่เมื่อได้สติหรือได้คิดแล้ว จากนั้นจะให้ทานด้วยตนเองมากขึ้น และจะกลีบอบคุณคนที่บังคับให้ทำทานเสียด้วยซ้ำไป^{๒๓} เชื่อว่าการทำทานทำให้ได้ไปเกิดในสวรรค์ ซึ่งมีแต่ความสุขความสบาย ปราศจากสิ่งใดก็ได้สิ่งนั้น^{๒๔} บทสรุปของคนที่รู้จักให้ทานเป็นนิตยจะทำให้มีคนรัก ต้องการคบหาด้วย เพราะผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของผู้อื่น บางคนที่มีฐานะมั่นคงดีแล้ว ถึงจะให้คนอื่นไป ก็ไม่เห็นเป็นการสิ้นเปลืองแต่อย่างใด ยิ่งมีความสุขกับการให้นั้น

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายบุญสี อินอุ่นโชติ, ถิ่นคำบดลีสี่แก้ว, วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายขุนทอง ภูติรักษ์, อุบาสก, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสะอาด เทพจันดา, อุบาสิกา, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายสมภาส แสงสุโท, ผู้ใหญ่บ้านบ้านสังข์, วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายทองคำ เผ่าภูธร, ไวยาวัจกร, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางน้อย จันทะมูลตรี, อุบาสิกา, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายวิเชียร มาตรา, ไวยาวัจกร, วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

๓.๕ การรักษาศีล

ศีล มีความหมาย คือ ความประพฤติดีทางกายวาจา การรักษากายและวาจาให้เรียบร้อย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจา ให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษาศีลตามระเบียบวินัย ปกติ มารยาทที่สะอาดปราศจากโทษ ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกายวาจา ให้ดียิ่งขึ้น มีพระพุทธรูปเกี่ยวกับความสำคัญของศีล ดังนี้

ภิกษุทั้งหลาย การงานที่จะพึงทำด้วยกำลังอย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคลทำอยู่ทั้งหมดนั้น บุคคลอาศัยแผ่นดิน ดำรงอยู่บนแผ่นดินจึงทำได้ การงานที่พึงทำด้วยกำลังเหล่านี้บุคคลทำได้ด้วยอาการอย่างนี้ แม้ฉันใด ภิกษุอาศัยศีล ตั้งอยู่ในศีลแล้ว จึงเจริญอริยมรรคมีองค์ ๘ กระทำให้มากซึ่งอริยมรรคมีองค์ ๘ ก็ฉันนั้นเหมือนกัน^{๒๕}

ศีลนั้นอาจจะมองในแง่ของระเบียบวินัยเพื่อสร้างสังคมที่เรียบร้อย อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข เป็นสภาพเกื้อกูลแก่การดำเนินชีวิตและปฏิบัติกิจของสมาชิกทั้งหลาย (ศีลระดับวินัย) ก็ได้ มองในแง่ของความประพฤติดีงามของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีงามกับผู้อื่น เป็นผลดีแก่ชีวิตของตัวเองและคนอื่นทั้งหลายก็ได้ มองในแง่เครื่องมือคุมความประพฤติ ทำให้กายวาจาเรียบร้อยงดงามอยู่ในระเบียบก็ได้ มองในแง่เป็นข้อปฏิบัติสำหรับกำจัดกิเลสชั้นหยาบที่แสดงออกทางกายวาจา จัดเถลาคณให้ประณีตขึ้นก็ได้ มองในแง่เป็นข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมกายวาจาและอาชีวะให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะเป็นพื้นฐานของการฝึกปรือคุณภาพจิตและการใช้สมรรถภาพของจิตอย่างได้ผลในระดับสมาธิก็ได้ มองในแง่เป็นสภาพปกติทางกายวาจาและอาชีวะของผู้ที่มีชีวิตดีงาม หรือคนที่ได้รับการฝึกอบรมดี มีการศึกษาแท้จริง บรรลุภูมิธรรมอันสูงสุดแล้วก็ได้

เมื่อว่าโดยย่อที่สุดแล้วสามารถศีลแบ่งได้เป็น ๒ ระดับคือ

๑. ธรรมชั้นศีล หรือศีลในแง่ที่เป็นธรรม ได้แก่ หลักความประพฤติระดับกายวาจาและอาชีวะที่นำมาแนะนำสั่งสอน โดยถือเอาภาวะที่ควรจะมีควรจะเป็นตามธรรมชาติเป็นหลัก และผู้ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืน ย่อมได้รับผลดีหรือชั่ว โดยรับผิดชอบต่อกฎธรรมชาติของธรรมชาติเอง โดยตรงอีกหนึ่งอย่างหมายถึง การปฏิบัติตามธรรมชั้นศีลก็ดี ตามวินัยก็ดี ที่กลายมาเป็นความประพฤติประจำตัวของบุคคลแล้ว

๒. วินัยเป็นศีล หรือศีลในแง่ที่เป็นวินัย ได้แก่ กฎระเบียบข้อบังคับที่กำหนดวางกันขึ้นเป็นบัญญัติทางสังคม เพื่อกำกับความประพฤติของบุคคล ตามความมุ่งหมายจำเพาะของหมู่ชนหรือชุมชนนั้น โดยมากมุ่งเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และผู้ฝ่าฝืน (มักจะ)

^{๒๕} ส. ม. (บาลี) ๑๕/๑๔๕/๔๒.

ต้องได้รับโทษตามความรับผิดชอบต่อชุมชนหรือสังคมนั้นอีกชั้นหนึ่ง ต่างหากจากผลทางจิตใจตามกฎธรรมชาติ อีกอย่างหนึ่งหมายถึง วิธีฝึกให้คนมีศีล^{๒๖}

ชาวตำบลสี่แก้วก็เช่นกันชอบทำบุญรักษาศีลอยู่เป็นนิจไม่ได้ขาด จะเห็นจากการเข้าวัดฟังธรรมทุกวันชั้นมัสสวณะ จำศีลภาวนารักษาศีลอุโบสถทุกวัน ๘ คำ ๑๕ คำ และยังได้อบรมแนะนำสั่งสอนลูกหลานให้ตั้งอยู่ในศีลในธรรมด้วย ในส่วนความหมายของศีลชาวบ้านมีความเห็นว่า ศีล คือการรับศีลจากพระสงฆ์แล้วรักษาดำเนิน ศีลคือการรักษาศีลห้า ศีลคือการไม่เบียดเบียนผู้อื่น ศีลคือการประพฤติตนให้เรียบร้อย

หากคนในสังคมไม่มีศีล ก็จะมีแต่ความเดือดร้อนวุ่นวาย เบียดเบียน ช่มเหรงรังแกกัน ความสงบไม่ได้ การไม่ฆ่าสัตว์เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะความเป็นอยู่ของชาวบ้านต้องทำมาหากินหากกังวลกับสิ่งเหล่านี้ก็就会有ความลำบากใจเหมือนกัน ต่างกับคนที่มีความดี เพราะไม่ต้องฆ่าสัตว์ก็ได้ สามารถซื้อกินได้เลย^{๒๗} ศีลข้อ ๔ รักษาได้ยาก เพราะบางครั้งแม้ไม่อยากจะโกหก แต่ก็ต้องโกหกเพื่อไม่ให้เขาเสียใจหรือกังวลใจ บางอย่างก็เกี่ยวกับอาชีพโดยตรง หากไม่โกหกก็ยากที่ประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะทุกวันนี้การสื่อสารมีมากมายหลายรูปแบบ ซึ่งเราก็ไม่ทราบว่าจริงหรือเท็จมากน้อยแค่ไหน แต่มีจิตสำนึกเสมอว่าจะไม่โกหกหากไม่ใช่เรื่องร้ายแรงจนเกินไป อย่างมีลูกค้าถามเกี่ยวกับการซื้อสินค้ามานานหรือยัง ส่วนมากจะบอกอย่างตรงไปตรงมา ก็ได้รับความเชื่อใจจากลูกค้าเป็นอย่างดี^{๒๘} การดื่มสุราแทบจะไม่ได้คำนึงถึงศีลหรือบาปบุญคุณโทษ กลับคิดว่านั้นเป็นการเข้าสังคม เมื่อมีงานหรือสังสรรค์ ก็จะดื่มสุราจนเป็นเรื่องปกติไปแล้ว บางคนไปเลิกเหล้า ปรากฏว่าเลิกได้ก็มี เลิกไม่ได้ก็มี การดื่มสุรานี้ทำให้คนยากจนและสร้างปัญหากับครอบครัวและสังคม บางคนดื่มแล้วทำร้ายลูกเมียก็มี^{๒๙} ที่โรงเรียนจะมีพระสงฆ์ไปสอนศีลธรรมให้เด็กรู้จักดีชอบชั่วดี ทำให้เด็กไม่ห่างเหินศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นคุณบิดามารดาที่คอยดูแลปกป้องคุ้มครองเด็กผู้ไม่ห่างศีลธรรม^{๓๐} พระท่านสอนว่าคนที่รักษาศีลไม่ได้ หรือล่วงละเมิดศีลเป็นนิตย์จะไปตกนรก อย่างการดื่มสุราเป็นประจำ ไม่จำเป็นต้องรอผลในภพหน้าชาติ

^{๒๖} พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๗๖๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายอ่อนสา โมลาเลิศ, ผู้รู้ท้องถิ่น, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายทองสุรย์ ชัยแก้ว, ผู้รู้ท้องถิ่น, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายอำคา บรรเทาพิชัย, ผู้รู้ท้องถิ่น, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวเขวาลักษณ์ สุริหาร, เขวชน, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

หน้าแต่อย่างไร ในปัจจุบันนี้ก็สามารถประสบพบเห็นผลได้ในทันที เช่น คัมภีร์ในขณะขับรถยนต์ ย่อมเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ ซึ่งปรากฏให้เห็นอยู่เป็นปกติจนกลายเป็นเรื่องประจำวัน^{๓๑}

คนมีศีลจะเป็นที่รักและเคารพของคนทั้งหลาย พุทธอะไรคนก็เชื่อถือ เป็นผู้นำเขา ลูกน้องก็เคารพ เป็นลูกน้องเขา เจ้านายก็รัก เพราะไว้ใจได้ ศีลทำให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริต คนมีศีลนั้นหาได้ยาก เพราะต้องประพฤติตนสวนกระแสสังคมที่ไม่ค่อยรักษาศีล ความจริงเรื่องนี้ก็อยากจะให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า คนส่วนมากมักอ้างกระแสของสังคม สังคมคือใคร ? สังคมก็คือพวกเราทั้งหลายนี้แหละ เราถูกจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น จึงไม่ต้องไปโทษคนอื่นหรือสังคมคนอื่น แต่ควรหรือต้องโทษเราเป็นสำคัญ หากเราไม่ยอมไม่ปรารถนาเสียหนึ่งคน คนอื่นก็จะไม่ไหลตาม ทุกอย่างก็จบเท่านั้น^{๓๒} นักเรียนที่มีศีลจะเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย เชื่อฟังครูอาจารย์ ไม่ประพฤติตนเป็นปัญหากับผู้อื่น หากสังคมเรามีแต่คนมีศีล ความวุ่นวายก็คงจะไม่เกิดขึ้น เพราะศีลแปลว่าปกติ ดังนั้นศีลจึงทำให้คนประพฤติวัตรปฏิบัติศีลด้วยดีกลายเป็นคนปกติไปด้วย^{๓๓}

๓.๖ การภาวนา

ภาวนา หมายถึง การอบรม เจริญungskองาม ทำให้เพิ่มพูนขึ้น ในทางปฏิบัติธรรม พระพุทธศาสนาจำแนกไว้ ๒ ประการใหญ่ ๆ คือ (๑) สมถภาวนา การเจริญการฝึกจิตให้สงบเป็นสมาธิ (๒) วิปัสสนาภาวนา การเจริญปัญญาให้เกิดความเห็นแจ้ง^{๓๔} ในคัมภีร์ปกรณ์พิเศษที่ชื่อว่า วิสุทธิมรรค จำแนกอารมณ์สมถะไว้ ๔๐ อย่าง ได้แก่

- (๑) กสิณ ๑๐
- (๒) อสุภะ ๑๐
- (๓) อนุสสติ ๑๐
- (๔) พรหมวิหาร ๔
- (๕) อรูปกรรมฐาน ๔ (อรูปปะ)^{๓๕}

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายอนุชัย วันศิริรัตน์, เขาวชน, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางอรุณวรรณ บุญเสริม, อุบาสิกา, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายสุพจน์ รัสสุ, เขาวชน, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๔} ที.ปา.อ. ๗๘/๒๘.

^{๓๕} พระพุทธโฆสเถระ รจนา, แปลและเรียบเรียงโดย สมเด็จพระพุทธอาจารย์ (อาจ อาสโภ), คัมภีร์วิสุทธิมรรค, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชารัฐกิจพัฒน์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐๓-๕๕๖.

(๖) อาหระปฏิทูลสัญญา ๑

(๗) จตุธาตุวัญฐาน ๑

ส่วนวิปัสสนากาวนามีธรรมเป็นอารมณ์ ๖ ประเภทคือ (๑) ขั้น ๕ (๒) อายุตนะ ๑๒

(๓) ธาตุ ๑๘ (๔) อินทรีย์ ๒๒ (๕) อริยสัจ ๔ และ (๖) ปฏิจสุมุปบาท ๑๒^{๓๖}

จากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน พบว่า การปฏิบัติมีบ้างเป็นบางโอกาส เช่น ไปร่วมปฏิบัติกับวัดที่จัดงานปฏิบัติธรรม ได้นั่งสมาธิแล้วแม้จะไม่ได้อะไรมาก แต่ก็รู้สึกสงบใจ ไม่ต้องวุ่นวายเหมือนการทำมาหากิน ที่สำคัญคือได้พิจารณาตัวเองว่าตนเองเป็นใคร มาจากไหน เดียวเป็นอะไร ในครอบครัว ในชุมชน ในสังคม ช่วยให้มีสติได้มาก^{๓๗} จิตใจมีความสงบที่เกิดจากการภาวนาทำให้คิดและทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น มีจิตใจที่มั่นคง มีความมุ่งมั่น มุมานะกับการทำงานมากขึ้น ขยันขันแข็งมากกว่าแต่ก่อน ทำสิ่งต่างๆ รู้สึกคึกคักเอาจริงเอาจังมากขึ้น ดีมากกับการได้เจริญภาวนา^{๓๘} ผลที่เกิดจากการทำปฏิบัติกรรมฐานจะทำให้จิตสงบและมีปัญญา ไม่ใช่การได้ไปสวรรค์ แต่มีอานิสงส์มากกว่านั้นคือหากทำได้ถึงที่สุดคือละกิเลสได้แล้วจะทำให้ถึงพระนิพพาน และรู้เลยว่าในปัจจุบันขณะนี้ไม่สามารถบรรลุนิพพานขั้นเด็ดขาดได้ แต่ถือว่าเป็นการปูพื้นฐานในการเดินไปสู่นิพพานสมบูรณ์ต่อไป^{๓๙} แม้จะไม่ได้เห็นผลอะไรมาจากการปฏิบัติ อย่างน้อยก็มีความสบายใจขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและดำเนินชีวิต เพราะชีวิตที่ผ่านมาเป็นชีวิตที่ไปเรื่อยๆ เป็นชีวิตที่ไม่มีจุดหมายปลายทางอะไรมากนัก สาเหตุคงมาจากสังคมรอบข้างไม่เอื้ออำนวยช่วยส่งเสริมให้เกิดความฮึกเหิมต่อการสร้างชีวิต แต่บัดนี้ได้สติได้ความคิดแล้ว^{๔๐} เมื่อมีใจสงบ ก็จะมีสติดี การทำความชั่วก็จะไม่เกิดขึ้น มีแต่การทำคุณงามความดี ทำให้ได้ไปเกิดในภพภูมิที่ดี ดังนั้น การปฏิบัติธรรมจึงเป็นประโยชน์แก่การรักษาสีลด้วย ซึ่งมาเข้าใจชัดก็คราวมาปฏิบัติจิตภาวนาที่วัดนี้เอง ก่อนหน้านี้จะไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้เลย มาบัดนี้เข้าใจแล้วถือว่าดีมาก ๆ เลยทีเดียว^{๔๑}

^{๓๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๑๑-๕๔๗.

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายชาติรี แก้วยศ, เขาวง, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายทองสุข ทวีไชย, ไวยาวังกรวัดสี่แก้ว, อุบาสก, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูบุญพิทักษ์, เจ้าอาวาสวัดหนองตาไก่, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๐} นายเพ็ญศักดิ์ สุริยา, อุบาสก, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นายทองคำ เผ่าภูธร, ไวยาวังกร, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

๓.๗ การทำบุญอุทิศแก่เปตชน

บุญแจกข้าว หมายถึง การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว ภาษาชาวบ้านเรียกว่าทำบุญไปหาผู้ตาย ซึ่งส่วนมากจะเป็นพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พี่ ป้า น้า อา หรือคนที่เรารัก^{๔๒} เรื่องการทำบุญแจกข้าวถือว่าเป็นการทำบุญใหญ่ของชาวอีสาน โดยที่ชาวอีสานซึ่งรวมทั้งชาวตำบลสิแก้วต่างเชื่อว่ามีผลให้ดวงวิญญาณผู้ตายได้ไปสู่สุคติ สุกตมมีสภาพเป็นอย่างไร ไม่มีใครทราบและไม่เคยพบเห็น แต่เป็นสถานที่ที่ผู้ทำบุญแจกข้าวโดยต่างมุ่งหวังให้ดวงวิญญาณของผู้ตายมีพลังเดินทางไปถึงภพภูมิที่เรียกสุคติกันถ้วนหน้า ซึ่งชาวตำบลสิแก้วก็เชื่อเช่นนั้น^{๔๓} การทำบุญแจกข้าวจะทำให้ผู้วายชนม์ได้ไปเกิดใหม่ในภพภูมิที่ดีมากขึ้น ซึ่งนิยมเรียกกันว่า สวรรค์บ้าง สุคติภูมิบ้าง การตั้งความปรารถนาอย่างนี้ถือว่าผู้ทำบุญแจกข้าวหรือที่เรียกว่าบุญอุทิศนั้นต่างเป็นคนดีมีน้ำใจต่อผู้เสียชีวิตไปแล้ว ซึ่งจัดเป็นคนกตัญญูกตเวทีตามหลักการในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง^{๔๔} สาเหตุแห่งการทำบุญแจกข้าวคือความกตัญญูกตเวทีของลูกหลาน ต้องการให้ญาติของตนได้มีความสุขในโลกหน้า การทำบุญแจกข้าวนิยมทำในเดือน ๔ ก่อนทำญาติพี่น้องจะปรึกษากันก่อน เนื่องจากเป็นลูกหลานของผู้ล่วงลับไปแล้ว จึงถือว่าเป็นงานของลูกหลานทุกคน จะไม่ให้ผู้ใดผู้หนึ่งรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว แต่ผู้ที่เลี้ยงดูบิดามารดา ซึ่งเป็นลูกผู้หึงคนสุดท้องจะรับผิดชอบหลัก เพราะเป็นผู้ได้รับมรดกมากกว่าลูกทุกคน หากมีญาติอยู่ต่างถิ่น ก็จะแจ้งกำหนดการทำบุญให้ทราบทั่วถึง จึงจะไม่เกิดความน้อยใจว่าลืมกัน ไม่ให้ความสำคัญกัน^{๔๕}

งานบุญแจกข้าวจะนิยมพระเถระมาเทศน์ เป็นการเทศน์อันยิ่งใหญ่ เทศน์แห่อีสานบ้าง แล้วแต่ความชอบใจและความสะดวกของเจ้าภาพ ที่ถือว่าเป็นหัวใจของงานคือการได้แจกข้าวอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย อีกอย่างหนึ่งพระเทศน์จะเทศน์เรียกวิญญาณผู้ตายมารับส่วนกุศล ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเมื่อวิญญาณผู้ตายมารับส่วนบุญส่วนกุศลแล้วจะทำให้ไปเกิดในสวรรค์ และจะไม่มีความกังวลใจต่อไป ผู้ที่ไม่ได้ทำบุญแจกข้าวจะถือว่าไม่รู้จักรุ่นบิดามารดาและไม่มีความสามารถในการตอบแทนคุณของท่านผู้มีพระคุณ^{๔๖}

^{๔๒} สัมภาษณ์ พระครูประดิษฐ์บุญญากร, เจ้าอาวาสวัดศรีชัยมงคลวนาราม, วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายวิรัตน์ สุนทรพิธ, ผู้ใหญ่บ้านบ้านคานหัก, วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายจำเนียร โคตรมุงคุณ, ครูโรงเรียนบ้านโนนเชียงบังหากหนองแคว, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางดารา โคตรมุงคุณ, ครูโรงเรียนบ้านคางสูงบากไข่นุ่นโนนศึกษา, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายอนุชัย วันศรีรัตน์, เขาวชน, วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

นอกจากการทำบุญอุทิศหรือบุญแจกข้าวแล้ว ยังมีประเพณีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติผู้วายชนม์ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการทำบุญสารทของชาวอินเดีย ชาวอีสานเรียกว่า บุญข้าวสาก ซึ่งรวบรวมจากความเข้าใจของชาวดำบลสี่แก้วว่า การทำบุญอุทิศประเภทหนึ่งคือการทำบุญข้าวสาก ก่อนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ชาวบ้านจะเตรียมข้าวตอก ขนมและอาหารหวานคาวอื่นๆ เพื่อจะทำบุญในวันเพ็ญเดือน ๑๐ เวลาเช้าของวันเพ็ญเดือน ๑๐ ชาวบ้านไปทำบุญตักบาตรที่วัดเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงเวลาใกล้เพล ก็เตรียมข้าวสากและภัตตาหารไปวัดอีกครั้งหนึ่ง เมื่อถึงวัดแล้ว ก็จะจัดภัตตาหารถวายพระสงฆ์ หลังจากพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเพลเสร็จแล้วพระสงฆ์ให้พรเป็นอันเสร็จพิธี จากนั้นผู้มีโอกาสไปร่วมทำบุญจะร่วมกันรับประทานอาหาร จากนั้นก็แยกย้ายกันไปประกอบอาชีพของตนๆ ต่อไป^{๔๓} ข้าวสากนั้นห่อด้วยใบตองกลัดด้วยไม้กลัด ของที่ใส่ในห่อ มีข้าวต้ม ข้าวสาก หมาก พลู บุหรี่ เป็นต้น ห่อแล้วเย็บติดกันเป็นคู่ ๆ เอาไปห้อยไว้ตามต้นไม้ภายในบริเวณวัด เมื่อห้อยไว้แล้วก็ตักลงหรือโปง เป็นสัญญาณให้วิญญาณผู้ตายมารับเอาไป แล้วปล่อยทิ้งไว้ครู่หนึ่ง หลังจากนั้นชาวบ้านก็แย่งกัน แล่นำเอาไปไว้ตามไร่นาสวน เพื่อเลี้ยงตาแฮก ทำให้ข้าวกล้าและพืชผลไม้อื่น ๆ อุดมสมบูรณ์^{๔๔}

การทำบุญอุทิศนี้ชาวดำบลสี่แก้วก็ยังคงถือตามได้อย่างเคร่งครัด เพราะมีความกตัญญู กตเวทีต่อบิดามารดาตน หากไม่ได้ทำบุญอุทิศไปให้ก็จะมีความกังวล เมื่อมีความพร้อมในเรื่องเงินในการทำบุญ ก็จะทำบุญอุทิศหรือบุญแจกข้าวอุทิศส่วนกุศลไปให้ญาติของตนตามกำลังที่สามารถทำได้ ซึ่งเป็นการได้ทำทานกับพระสงฆ์ด้วย

เพราะฉะนั้น จึงสรุปความได้ว่า การปฏิบัติตนตามฮีต ๑๒ คอง ๑๔ การรักษาศีล การให้ทาน และการทำบุญอุทิศแก่เปตชน ของชาวดำบลสี่แก้วเกิดจากความเชื่อเรื่องนรกและสวรรค์ ซึ่งได้รับอิทธิพลคำสอนของศาสนาพุทธรวมทั้งศาสนาพราหมณ์ด้วย ข้อมูลเหล่านี้ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการบุญของชาวบ้าน และข้อสรุปของผู้วิจัย ในบทต่อไปจะได้สัมภาษณ์ความเชื่อในเรื่องนรกและสวรรค์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวดำบลสี่แก้วในด้านต่าง ๆ สืบต่อไป

^{๔๓}สัมภาษณ์ นายธงชัย เหล่ายนขาม, ไวยาวัจกรวัดหนองขาม, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.

^{๔๔}สัมภาษณ์ นายพิมพ์ คำหาญพน, อุบาสก, วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕.